

[Kristen Amby.]

Skoler, Metropolitanskolen —, lyder saaledes:

„Dr. phil. Holger Sten, der i sin Tid har været Lærerkandidat her ved Skolen, har i godt 5 Uger i Januar og Februar Maaned vikarieret her i Fransk i I. mn. a. og b. og i Latin i III. ns., II. ks. og ns., i alt 20 Timer ugentlig.

Dr. Sten gennemførte dette Arbejde med stor Grundighed og Flid, saa at Disciplenes Udbytte var smukt; de paa-skønnede hans udmærkede Kundskaber, hans klare Fremstilling og hans forstaaende Behandling af dem. Ogsaa disciplinært løste Dr. Sten sin Opgave fuldt ud; han staa friere og frejdigere over for Klassen nu end i sin Tid som Lærerkandidat; og Skolen er ham taknemmelig for den Maade, han har hjulpet den paa.“

Det er mig bekendt, at Dr. Sten har søgt adskillige Embeder, hvor det netop drejede sig om hans Hovedfag, Latin og Fransk, men han har altsaa endnu ikke faaet noget Embede. Det skal jo ikke opmuntre unge Mænd til det videnskabelige Arbejde og det selvstændige Arbejde med kulturelle Problemer, som er en Nødvendighed, hvis vor Kultur skal hævde sig, naar Kaarene er saadan.

Jeg nævner videre, at Biokemikeren Lehmann og Fysiologen Hohwü Christensen maatte til Sverige, fordi der ikke kunde gives dem tilstrækkeligt ordentlige Arbejds-vilkaar her i Landet, og jeg er ganske enig med „Politiken“, der den 7. Juni 1941 herom skrev — jeg maa have Lov til at citere et Par Linier —:

„Men vi maa beklage, at vi ikke har Raad til at byde dem de Arbejds-vilkaar, der kan bevare dem for Landet.“

Nu er jeg ganske klar over, at der ikke er Statsstillinger til alle unge Videnskabs-mænd. Det er glædeligt, at de enkelte har den Ildhu over for de aandelige Problemer, at de slet ikke tænker paa, hvordan Udsig-terne er, naar de engang skal tjene til Brø-det, som Mennesker jo dog skal, til sig selv og deres Familier, men jeg mener naturligvis ikke, at der kan eller skal skaffes dem alle Statsstillinger, eller at Staten kan eller skal gaa ind for den Betragtning, at naar man blot har taget de og de Eksaminer, faaet den og den Grad, har man ogsaa Ret til en Stilling, saa man kan klare sig. Men naar de unge Videnskabsmænds Stilling er særlig vanskelig i vore Dage, hænger det sammen med noget, som en Mand som Frederik Poulsen tydeligt har givet til Kende i en

længere Artikel i „Politiken“ for den 20. Maj, som jeg slet ikke skal citere, men bare nævne — hvis nogen har Lyst til at se den, staa den til Raadighed. Den handler om „Aandslivets Løsgængere“. Frederik Poulsen fortæller, at i hans Ungdom kunde „Aands-livets Løsgængere“, unge Videnskabsmænd, unge Kulturarbejdere, som ikke gik ind i Statsstillinger og ikke fik fast Løn, klare sig ved Vinteren igennem at holde Foredrag Landet over, og der var Brug nok for dem og Efterspørgsel nok efter dem i vore Høj-skole- og Foredragsforeninger. Han skriver smukt og betagende om, hvorledes man glædede sig til Foraarets Komme, for saa havde man en Sommer, hvor man ufor-styrret kunde hengive sig til videnskabelige Sysler ved Hjælp af det, man havde tjent Vinteren igennem ved sin Foredragsvirk-somhed. Men nu, siger Frederik Poulsen, er det umuligt. Paa Grund af den Kon-kurrence, Staten har paaført de unge Viden-skabsmænd, er der ingen, der har Brug for dem mere, og her nævner han Stats-radiofonien. Nu faar Folk Foredrag gratis gennem Æteren, og hvorfor skulde de saa som dengang, spørger han, maaske køre flere Mil for at høre et eller andet Foredrag. Derfor ligger Forholdene, hævder han, saa særdeles vanskeligt i Dag for dem, man kan kalde „Aandslivets Løsgængere“, unge Viden-skabsmænd og andre Aandsarbejdere, som ikke er og maaske heller ikke ønsker at komme i faste Stillinger. Det er, ligesom det i vore Dage er gjort uhyre svært for disse enkelte, hvoraf Kulturens Velfærd alt-saa er afhængig.

Derfor tillader jeg mig over for den højtærede Undervisningsminister at hen-stille, om man ikke for de unge Videnskabs-mænd kunde gennemføre en Ordning i Lig-hed med den svenske Ordning, der gik ud paa, at naar en Mand havde kvalificeret sig som Videnskabsmand, og det betragtes jo af Universitetet som en Kvalifikation at erhverve Doktorgraden, saa blev han ansat som en Slags Docent i nogle Aar med en saadan Indtægt, at han kunde give sig af med videnskabelige Arbejder. I Sverige er det, saa vidt jeg erindrer, saaledes, at en ung Doktor kan faa en Bevilling paa tre Aar ad Gangen, givet to Gange, saaledes at det bliver seks Aar i det hele, hvor han faar en Del Tusind Kroner for at holde Fore-læsninger og gøre andet Arbejde og saa i øvrigt kan arbejde frit med videnskabelige Problemer, idet man regner med, at naar de seks Aar er gaaet, vil det vise sig, hvem der skal være faste Lærere ved Læreanstalterne, og hvem der skal gaa ud i andre Stillinger,